

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1*

นุชบา จูมาศ^{1*} ประจวบ ขวัญมัน²

¹⁻²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

*Corresponding author, E-mail: nuchaba.math@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน 3) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 317 คน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครื่อชี้และมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ ร้อยละ จัดลำดับความสำคัญ และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวม ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาครูและบุคลากร และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ในแผนการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีการวางแผนทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ทางนวัตกรรมรวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และควรมีการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา; การดำเนินงานประกันคุณภาพ; ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา

*Received: 3 January 2024, Revised: 7 February 2024, Accepted: 16 February 2024

Guidelines Developed Internal Quality Assurance Operations In Accordance Basic Education Standards: The Administrative And Management Processes Of Educational Institutions Under The Jurisdiction Of Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1*

Nuchaba Jumas^{1*} Prajob Kwanmun²

¹⁻²Faculty of Education Kamphaengphet Rajabhat University

*Corresponding author, E-mail: nuchaba.math@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the past situation and problems that were faced when implementing internal quality assurance in line with basic education standards in the administrative and management processes of educational institutions; 2) compare the conditions of such implementations, segmented by the size of the educational institutions and work experience; 3) explore the guidelines that were used to improve internal quality assurance in line with basic education standards in the administrative and management processes of educational institutions affiliated with the Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 317 administrators and teachers, obtained using the Krejcie and Morgan table and multi-stage random sampling. Informants included 17 experts. Tools that were used included questionnaires and interviews. Data was analyzed using statistical software to find the mean, standard Deviation, frequency distribution, percentages, rankings, and One-way ANOVA (F-test). Research Findings showed as follows: 1.The overall status of internal quality assurance operations, accordance basic education standards in the administrative and management processes of educational institutions, was found to be at a high level in all aspects. The aspect that performed the highest was the development of teachers and personnel, while the lowest-performing aspect was the management of information technology systems. 2.The comparison of the status of implementing internal quality assurance based on basic education standards in the administrative and management processes of educational institutions, when segmented by the size of the institutions and categorized by work experience, showed no significant differences. 3.Guidelines for developing the operations of internal quality assurance in line with basic education standards for administrative and management processes of institutions were found to be: Institutions should establish operational guidelines consistent with the vision in their operational plans. There should be a plan to enhance educational quality with participation from all stakeholders. It was essential to develop innovative learning resources, both inside and outside the institution, to help students learn according to the set curriculum. Meetings involving relevant parties were organized to find ways to improve the quality assurance system in education.

Keyword: Developmental Guidelines, Implementation Of Internal Quality Assurance, Administrative And Management Processes Of Educational Institutions

*Received: 3 January 2024, Revised: 7 February 2024, Accepted: 16 February 2024

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างประเทศชาติให้มีความเจริญเติบโตก้าวหน้าโดยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกประเทศนำมาใช้เป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนาประเทศและพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และความสุข ให้สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ การจัดการศึกษา ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงานและพลเมืองทุกช่วงวัย การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาหรือหน่วยจัดการศึกษาระดับพื้นที่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการอย่างจริงจัง มีระบบที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไปทำให้เป็นช่องทางให้ระบบการจัดการศึกษาประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศ (รัชฎาภรณ์ ทิพย์กาญจน์รัตน์, 2560) ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากร หรือ แม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาการสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กร ที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งระบบการศึกษาของประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยนำระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นหน่วยงานตรวจสอบ ทำให้สถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการพัฒนาแข่งขัน เพื่อสร้างคุณภาพและสร้างมาตรฐานการศึกษา ในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้กระจายอำนาจและนโยบายไปสู่หน่วยงานต่างๆ ในสังกัด โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทุกสถานศึกษามีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียมกันส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาร่วมกัน เป็นการสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับกรอบการดำเนินงานที่ส่วนกลางกำหนดและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (นาคยา สุขเอม และจินดา ศรีญาณลักษณ์, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2553 มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการศึกษานอกจากนี้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดการศึกษาโดยไม่เน้น หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และไม่ได้นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการเรียน การสอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปตามกระบวนการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ได้รับการประกันคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

2564 ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษา มีโรงเรียนเพียง 52 แห่งจากทั้งหมด 202 แห่ง ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และมีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 ดีขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1, 2565) ซึ่งเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 1 กำลังพัฒนา ระดับ 2 ระดับปานกลาง ระดับ 3 ระดับดี ระดับ 4 ระดับดีเลิศ ระดับ 5 ระดับยอดเยี่ยม และยังมีสถานศึกษาอีกหลาย แห่งที่ยังไม่ได้รับการประเมินและรอการประเมิน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา ทั้งที่ได้เข้ารับการประเมินและไม่ได้รับการประเมินการ รับรองตามเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. นำมาสู่การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาใน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน กระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน กระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1.ขอบเขตของการวิจัย การศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา งานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา โดยมีตัวชี้วัด 6 ด้าน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านระบบการบริหารคุณภาพของ

สถานศึกษา ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคมด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 28 คน และครูผู้สอน จำนวน 289 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 317 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

3.ตัวแปรศึกษา ตัวแปรอิสระได้แก่ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหาร และจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choices) และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม และนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยนำสภาพที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดและปัญหาที่มากที่สุดมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

5.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนสุจริตของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ 1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประสานไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งแบบสอบถามฉบับจริงและทางอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) 3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

6.สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การเปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณัติศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตาม				
ด้านที่	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา			
1	ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ	4.36	0.63	มาก
2	ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา	4.36	0.67	มาก
3	ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.35	0.63	มาก
4	ด้านพัฒนาครูและบุคลากร	4.42	0.92	มาก
5	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม	4.37	0.69	มาก
6	ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.19	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย		4.34	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาครูและบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.92) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.69) ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.63) และด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.67) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.81)

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

2.1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ คือ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและไม่กำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน (ร้อยละ 8.62) รองลงมา คือ สถานศึกษาขาดการดำเนินงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (ร้อยละ 7.69) และสถานศึกษาจัดองค์ประกอบต่างๆ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกันอย่างสมเหตุสมผล (ร้อยละ 6.46) ตามลำดับ

2.2 ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี (ร้อยละ 8.31) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ประชุมชี้แจงสร้างจิตสำนึกการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคน (ร้อยละ 6.46) และสถานศึกษาขาดการรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องและครบถ้วนเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (ร้อยละ 6.15) ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูและบุคลากรขาดการใช้ยุทธศาสตร์ และเทคนิควิธีต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมิน ตลอดจนการบริหารจัดการ (ร้อยละ 12.58) รองลงมา คือ สถานศึกษาไม่มีการปรับปรุงแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับภารกิจและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการแต่ละปีอย่างชัดเจนถูกต้องและเหมาะสม (ร้อยละ 7.23) และสถานศึกษาไม่มีแนวทางการพัฒนา ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 3.77) ตามลำดับ

2.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการประเมินคุณภาพที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงผลงานในระยะยาวเป็นเพียงการวางแผนแก้ไขในระยะสั้นๆ (ร้อยละ 10.66) รองลงมา คือ สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรไปอบรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้มีความรู้เพิ่มเติมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (ร้อยละ 8.46) และสถานศึกษาไม่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คือมีการพัฒนาตนเองใฝ่เรียนรู้ ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กัน (ร้อยละ 6.90) ตามลำดับ

2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 9.66) รองลงมา คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่ชัดเจน (ร้อยละ 7.17) และสถานศึกษาวิเคราะห์ผลรายงานคุณภาพประจำปีขาดความครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา (ร้อยละ 3.12) ตามลำดับ

2.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศไม่ถูกต้อง การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบันทำให้ล่าช้าต่อการประเมิน (ร้อยละ 14.51) รองลงมา คือ สถานศึกษาขาดการเผยแพร่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรและสาธารณะชนอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 11.11) และไม่มีการส่งเสริมการนำเทคนิค วิธีการ เทคโนโลยีมาพัฒนางานกิจกรรมที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง และไม่ส่งเสริมสนับสนุนทุกกิจกรรมให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 9.26) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.08	0.03	.971
	ภายในกลุ่ม	314	80.93	0.25		
	รวม	316	80.95			
2. ด้านระบบการบริหาร คุณภาพของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.24	0.80	.449
	ภายในกลุ่ม	314	96.57	0.30		
	รวม	316	97.07			
	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.21	.809

สภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
3. ด้านการดำเนินงาน วิชาการตามหลักสูตร สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	314	85.15	0.27		
	รวม	316	85.27			
4. ด้านการพัฒนาครูและ บุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.10	.896
	ภายในกลุ่ม	314	124.17	0.39		
	รวม	316	124.25			
5. ด้านการจัด สภาพแวดล้อมและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.02	0.09	.912
	ภายในกลุ่ม	314	99.56	0.31		
	รวม	316	99.62			
6. ด้านการจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.01	0.03	.967
	ภายในกลุ่ม	314	164.20	0.52		
	รวม	316	164.24			
	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.02	0.09	.914
รวม	ภายในกลุ่ม	314	86.71	0.27		
	รวม	316	86.76			

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

สภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.00	0.00	0.00	.9998
	ภายในกลุ่ม	314	80.95	0.25		
	รวม	316	80.95			
	ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.35	1.17	.331

สภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
2. ด้านระบบการบริหาร คุณภาพของสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม รวม	314 316	96.35 97.07	0.30		
3. ด้านการดำเนินงาน วิชาการตามหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 314 316	0.14 85.12 85.07	0.07 0.27	0.26	.769
4. ด้านการพัฒนาครูและ บุคลากร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 314 316	0.58 123.67 124.25	0.29 0.39	0.74	.476
5. ด้านการจัด สภาพแวดล้อมและสังคม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 314 316	0.10 99.52 99.62	0.05 0.31	0.16	.849
6. ด้านการจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 314 316	0.34 163.89 164.24	0.17 0.52	0.33	.718
	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 314 316	0.20 86.55 86.76	0.10 0.27	0.36	.692

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

4.ผลการหาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1

จากการสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยสภาพและปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ พบว่า อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ในแผนการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รองลงมา คือ ควรมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน นโยบายและแบบแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ SWOT เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ตามลำดับ

4.2 ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า อันดับแรก คือ ควรมีการวางแผนทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อให้ความสำคัญต่อการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสถานศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคลากร ตามลำดับ

4.3 ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า อันดับแรก คือ ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ทางนวัตกรรมเพิ่มเติมรวมถึงแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยขอความร่วมมือกับชุมชน และผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ครูผู้รับผิดชอบ โดยกำหนดขอบข่ายระยะเวลาดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตามลำดับ

4.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร พบว่า อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางพัฒนาแผนการพัฒนาบุคลากร และระบบประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา และสถานศึกษาควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับความคิดเห็นของคณะกรรมการในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

4.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม พบว่า อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งาน และผู้บริหารควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงโดยใช้ SWOT ตามลำดับ

4.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรจัดอบรมบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอ และสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร

เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาได้มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ รวมถึงกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ อีกทั้งสถานศึกษากำหนดพันธกิจอย่างชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณภา นันทะสาร (2564) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านระบบการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานวิชาการตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสังคม ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ไม่ได้กำหนดภาระงานและความรับผิดชอบภายในแผนที่ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดการทับซ้อนกันของภาระหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราห์มานียาห์ และคนอื่นๆ (Rahmania, et al., 2020) ศึกษาเรื่อง การนำระบบประกันคุณภาพภายในไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 21 โรงเรียน ในมละง์ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย คือ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้กำหนดมาตรฐานเอาไว้ชัดเจน จึงส่งผลให้ขนาดของสถานศึกษาสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณภา นันทะแสง และคนอื่นๆ (2563) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า . ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

3.2 ผลการเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประกันคุณภาพภายในตาม

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการได้ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพในแต่ละกระบวนการไว้อย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จึงส่งผลทำให้ประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อสภาพการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณศักดิ์ มหานิธิพงษ์ และคนอื่นๆ (2564) ศึกษา สภาพและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า . การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานและตำแหน่งพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน กระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ควรมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน นโยบายและแบบแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ SWOT เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การกำหนดแนวทางการดำเนินการ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อที่จะดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ไปในทิศทางเดียวกัน และควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อให้ความสำคัญต่อการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสถานศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคลากรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา นันทะแสง และคนอื่นๆ (2563) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า การกำหนดแนวทางการดำเนินการตาม วิสัยทัศน์ในแผนการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาระบบคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย คือ เน้นงานวิชาการโดยยึดแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ

ของสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาวิสัยทัศน์ และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจ และสนับสนุนนโยบายของทางราชการต้นสังกัด และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

2. นำผลการวิจัยไปพัฒนาองค์กร คือ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชนและหน่วยงานข้างเคียงให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กร และควรมีการปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบ สถานที่บริเวณโรงเรียน ให้มีสภาพที่ดี เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อประโยชน์เกิดกับผู้เรียนให้สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปกำหนดรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมแก่สถานศึกษาต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสามารถในการจัดกระบวนการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

3. ควรศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

4. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ในจังหวัดอื่นๆ หรือทุกจังหวัด เพื่อที่จะได้รับผลการวิจัยที่ครอบคลุมและกว้างขวางขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นาคยา สุขเอม และจินดา ศรีญาณลักษณ์. (2564). รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 32(2), 108-122.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์ และคนอื่นๆ. (2564). สภาพและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 55-65.
- รัชฎาภรณ์ ทิพย์กาญจน์รัตน์. (2560, สิงหาคม). การปฏิรูปการศึกษาไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 1(2), 423-431.

- วรรณภา นันทะแสง และคนอื่นๆ. (2564). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. *Journal of Buddhist Education and Research*, 7(2), 15-25.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. (2565). รายงานการประกันคุณภาพ กำแพงเพชร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Rahmania, I., et al. (2020, February). Implementation of Internal Quality Guarantee System to Increase the Quality of Education in Junior High School 21 Malang. *Budapest International Research and Critics in Linguistics and Education (BirLE) Journal*, 3(1), 42.